

Преобразуване от модел "Същност-
връзки" към релационен модел.

Въведение в релационния модел

- ▶ Докато E/R подходът е подход за моделирани, при който се описва структурата на данните, то релационния подход лесно представя тази структура в базата от данни
- ▶ Релационният модел е изключително полезен, защото представя данните в таблици. Той е и сравнително опростен, защото всичко в модела се свежда до релация (таблица)
- ▶ Друго предимство на релационния модел е че поддържа езици от високо ниво, посредством които могат да бъдат моделирани данните в базата от данни.
- ▶ Въпреки това не трябва да забравяме, че е добра практика дизайна на базата от данни да се направи, като се използва E/R модела и след това така направения модел да се сведе (преобразува) до релационен. Релациите могат да бъдат създадени, посредством езика от високо ниво – SQL в базата от данни и съответно попълнени с данни.

Основни понятия в релационния модел

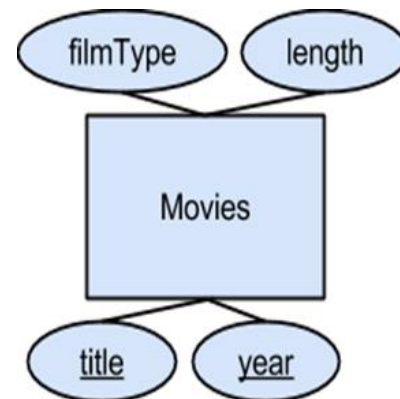

- ▶ **Релационният модел** представя данните в двумерни таблици наречени релации.
- ▶ **Атрибути** на релация са имената на колоните. Те описват съдържанието на колоните.
- ▶ **Схема на релация** – наричаме името на релацията последвана от списък с атрибутите към релацията. Например $R(A_1, A_2, A_3, \dots, A_n)$.
- ▶ **Схема на базата от данни** – наричаме множество от всички релационни схеми в базата от данни.
- ▶ **Кортежи** – Редовете на релацията се наричат кортежи. Кортежите имат по една стойност за всеки атрибут от релацията.
- ▶ **Домейн** наричаме множеството от допустими стойности за даден атрибут. Домейна е част от релационната схема.
- ▶ Релационният модел изисква всички стойности в кортежите да са атомарни. Не е позволена стойността да е съставна – множество, списък, масив, структура и други.

Преобразуване на E/R към релационен модел

- ▶ При преобразуването на E/R модел към релационен се спазват следните правила:
  - ▶ Множество от същности се свежда до релация
  - ▶ Връзка се свежда до релация
  - ▶ Слабо множество от същности не може директно да бъде сведено до релация
  - ▶ При *isa* връзка се изисква по специфично преобразуване
  - ▶ При връзки много-един, може да оптимизираме модела, като обединим двете релации за връзката и за множеството в което влиза стрелката един
- ▶ **Да разгледаме преобразуване на множество от същности.**
- ▶ В релационен модел множеството от същности се свежда до релация с име, името на множеството и атрибути, атрибутите на множеството. Ново-получената релация, няма да носи индикация за връзките в които множеството участва.

Movies(title, year, length, filmType)

Преобразуване на Е/Р към релационен модел

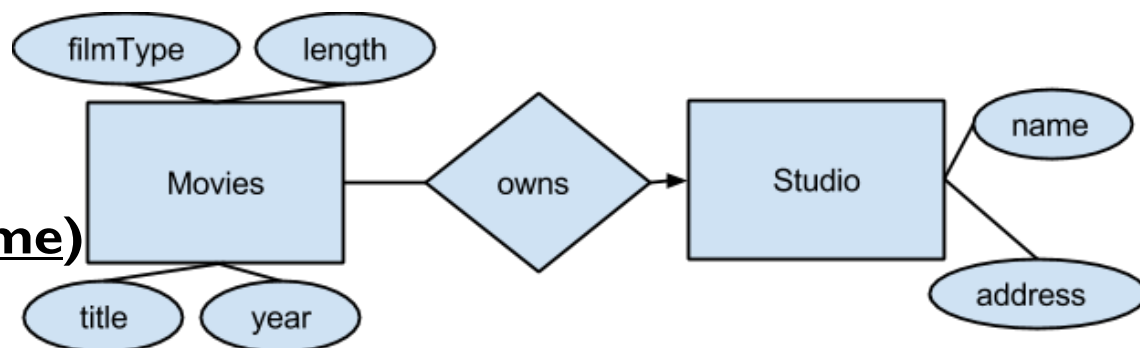
- ▶ **Да разгледаме преобразуване на връзки.**
- ▶ Връзките в релационен модел, също се представят чрез релация.
- ▶ Релацията за дадена връзка R има следните атрибути:
  - ▶ За всяко множество от същности, участващо във връзката R взимаме ключовите атрибути и те стават атрибути на релацията R
  - ▶ Ако връзката има атрибут, тогава те също са атрибути на релацията
  - ▶ Ако едно множество от същности участва няколко пъти но в различни роли, тогава неговите ключови атрибути, ще се появяват толкова пъти в релацията R , в колкото роли участва множеството.
  - ▶ Ако е необходимо, може да преименуваме атрибутите за да избегнем дублиране на имената им.

- ▶ Пример за връзка

Връзката Owns

се преобразува до

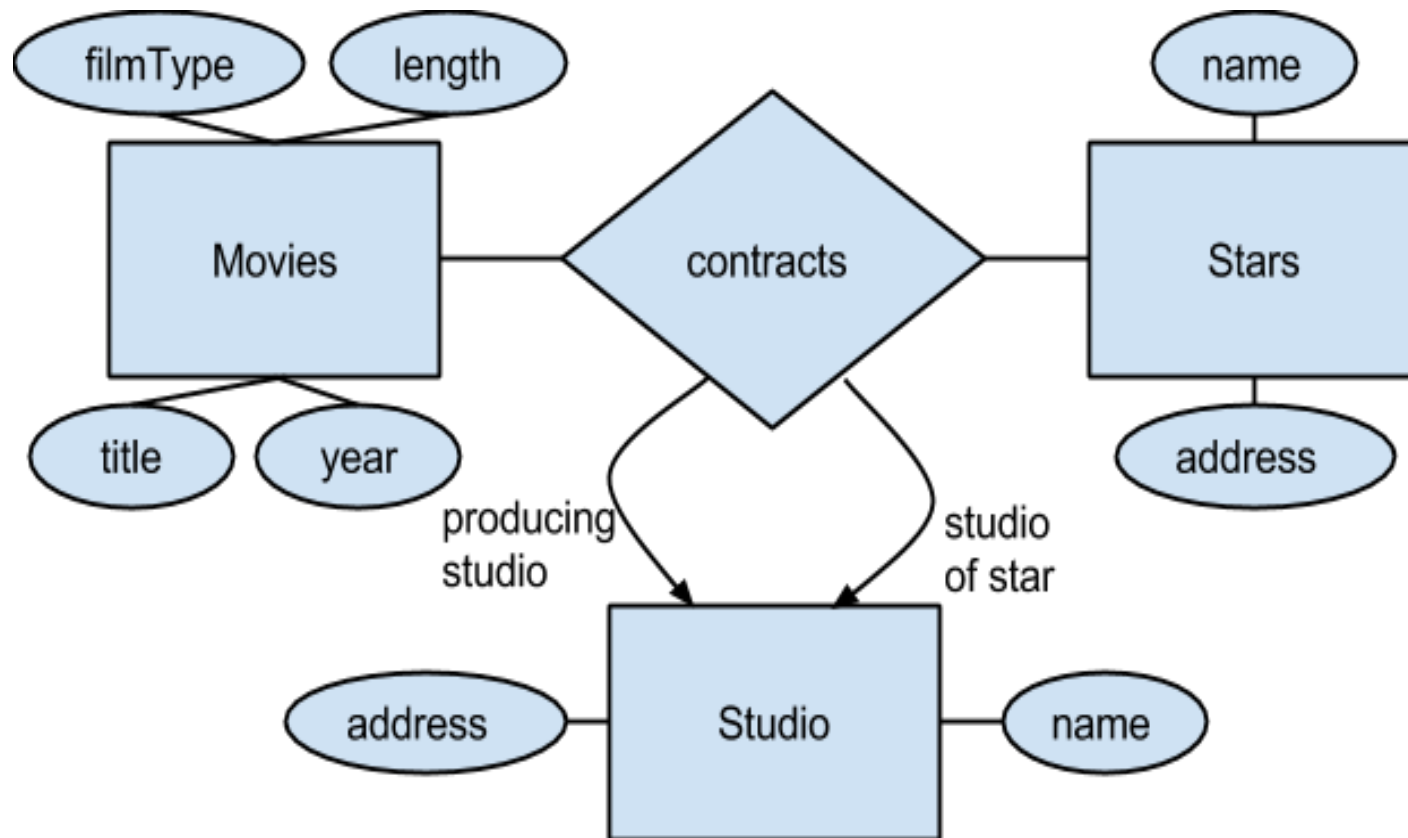
Owns(title, year, studioName)

Преобразуване на Е/Р към релационен модел

- ▶ Пример за връзка с роли

Contracts(title, year, starName, studioStar, studioProducing)

Комбиниране на релации

- ▶ Понякога релациите, които получаваме от преобразуването на множества от същности и връзки към релационен модел, могат да бъдат оптимизирани.
- ▶ Такива ситуации възникват, когато връзките са много-един или един – един
- ▶ Нека множеството от същности E е свързано с F посредством връзката R , която е много-един от E към F .
- ▶ И двете релации получени при преобразуването на E и R , ще съдържат ключовите атрибути на множеството от същности E , които уникално определят всяка същност в E . При релацията R ще имаме ключовите атрибути на E , ключовите атрибути на F и атрибутите на релацията R .
- ▶ Понеже връзката R е много-един, всички тези атрибути на връзката R ще имат стойности, които са уникално определени от ключовете за E и по тази причина може да обединим с релацията E .

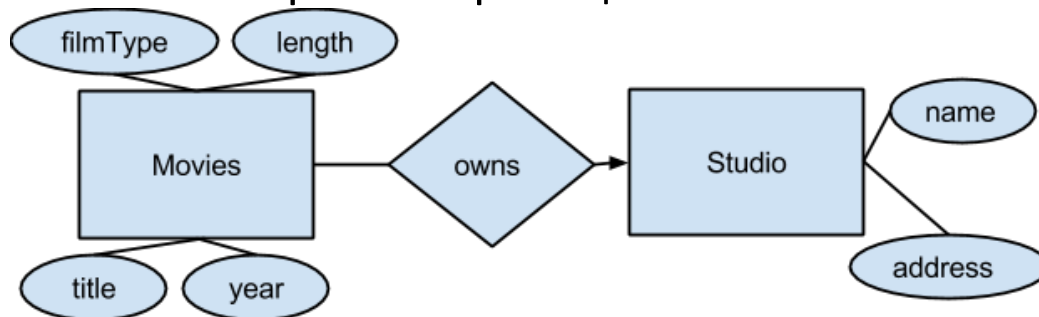
Комбиниране на релации

► Правилата са следните:

1. В новата релация се включват всички атрибути на множеството E
2. Ключовите атрибути на множеството от същности F
3. Всички атрибути принадлежащи на връзката R
4. Именуваме новата релация с името на множеството от същности E

► За същностите от множеството E, които не са свързани с нито една същност от F, атрибутите по 2 и 3 точка ще имат null стойност в кортежите за E. Null стойностите се поставят в ситуации в които стойността липсва или не е известна. Null стойностите са неформална част в релационния модел.

► Пример за комбиниране на релации

Комбиниране на релации

► Решение:

Movies(title, year, length, filmType)

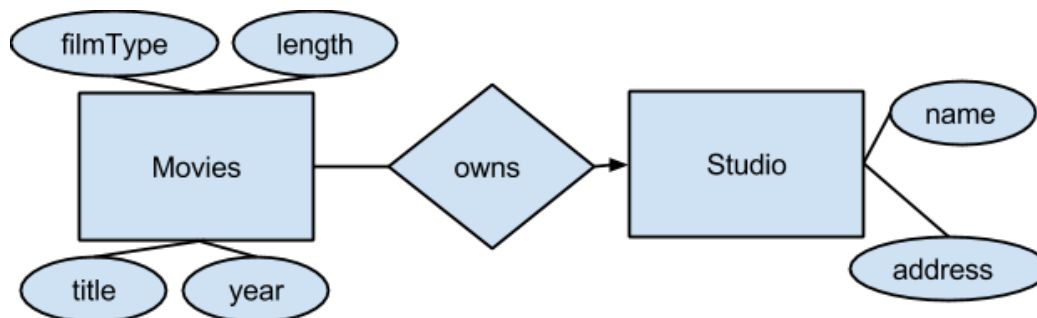
Studio(name, address)

Owns(title, year, studioName) X

► Оптимизиран релационен модел

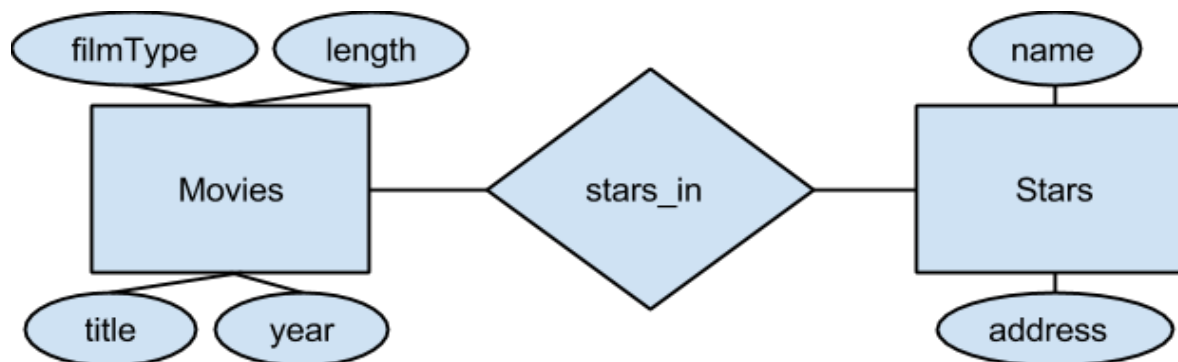
Movies(title, year, length, filmType, studioName)

Studio(name, address)

Комбиниране на релации

- ▶ Не е добра идея да оптимизираме връзки много-много.
- ▶ Обединяването на такива релации води до излишества

Movies(title, year, length, filmType)

Stars(name, address)

Stars_in(title, year, starName)

- ▶ Оптимизиране на релационен модел (грешно !!!)

Movies(title, year, length, filmType, starName)

Ако в един филм играят няколко актьора, информацията за този филм ще бъде повторена. Имаме излишество

Задача 1

Начертайте E/R диаграма за БД, съдържаща информация за една компания.

⇒ Employees: id, name phone

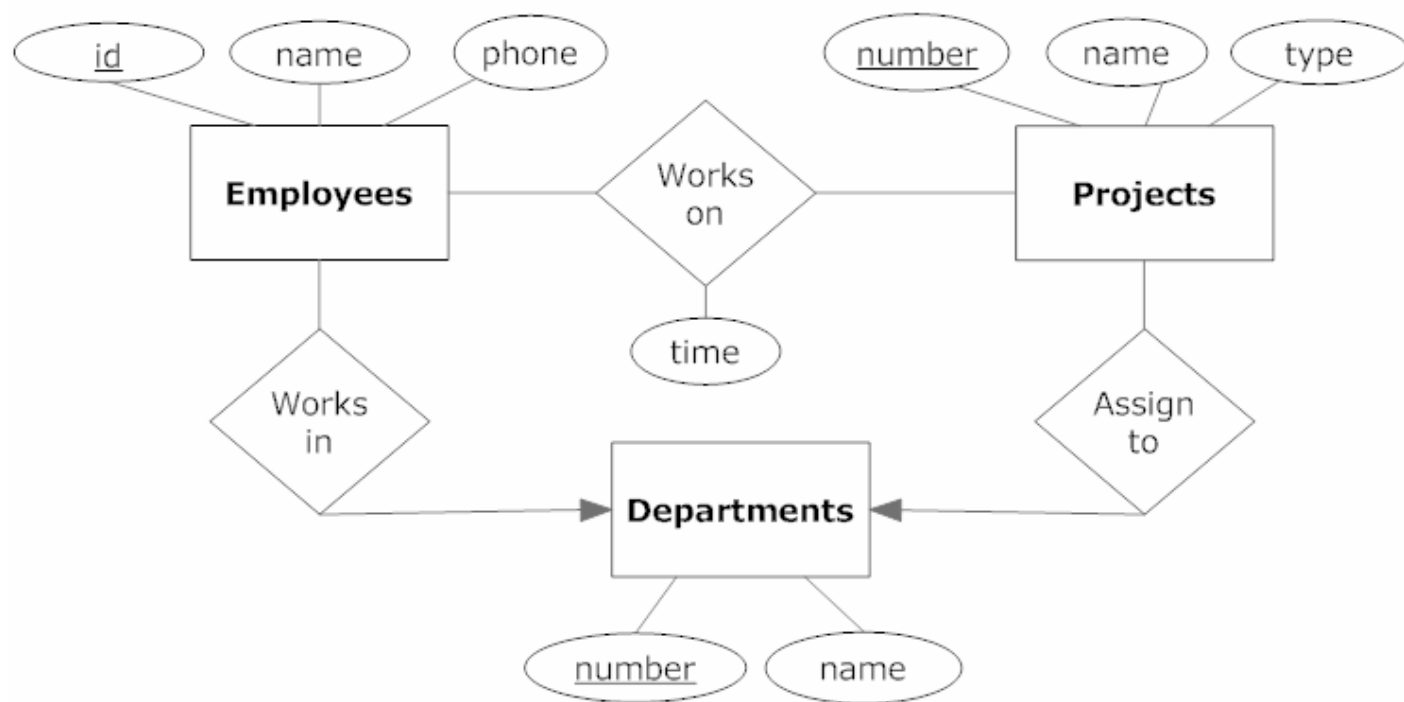
⇒ Projects: type, number, name

⇒ Department: number name

Моделирайте базата от данни и я преобразувайте към релационни схеми.

Решение на Задача 1

Решение на Задача 1

- ▶ Employees (id, name, phone);
- ▶ Projects (number, name, type);
- ▶ Departments (number, name);
- ▶ WorksOn (id, emplID, projectNumber, time);
- ▶ WorksIn (emplID, deptnNo);
- ▶ AssignTo (projectID, deptNo);

Оптимизиране на релационния модел

- ▶ Employees (id, name, phone, deptNo);
- ▶ Projects (number, name, type, deptNo);
- ▶ Departments (number, name);
- ▶ WorksOn (id, emplID, projectNumber, time);

Задача 2

Начертайте E/R диаграма за БД, съдържаща информация за закупуване на билети.

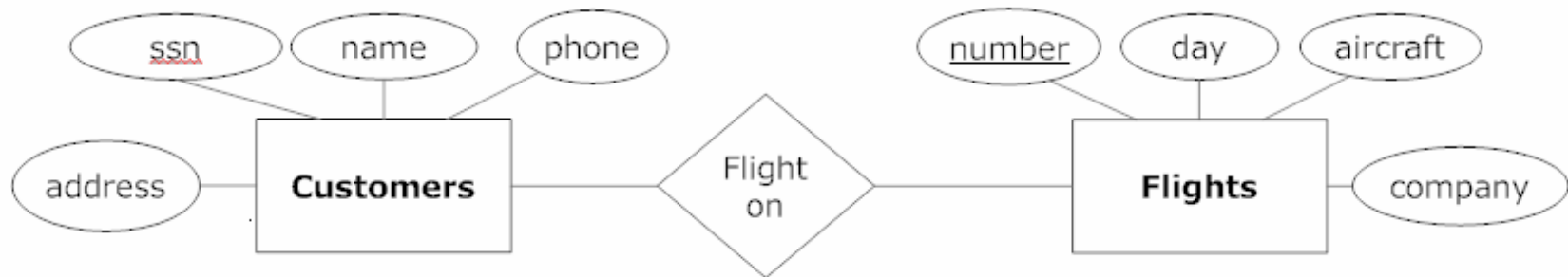
⇒ Customers: ssn, name, phone, address

⇒ Flights: number, day, aircraft, company

Моделирайте базата от данни и я преобразувайте към релационни схеми

Решение на Задача 2

- ▶ **Customers** (ssn, name, phone, address)
- ▶ **Flights** (number, day, aircraft, company)
- ▶ **FightOn** (customerSSN, flightNumber)

Задача 3

Да се направи E/R диаграма на база от данни съдържаща информация за „Библиотека”. В библиотеката се съдържа информация за

⇒ Книги: заглавие, isbn, година на издаване

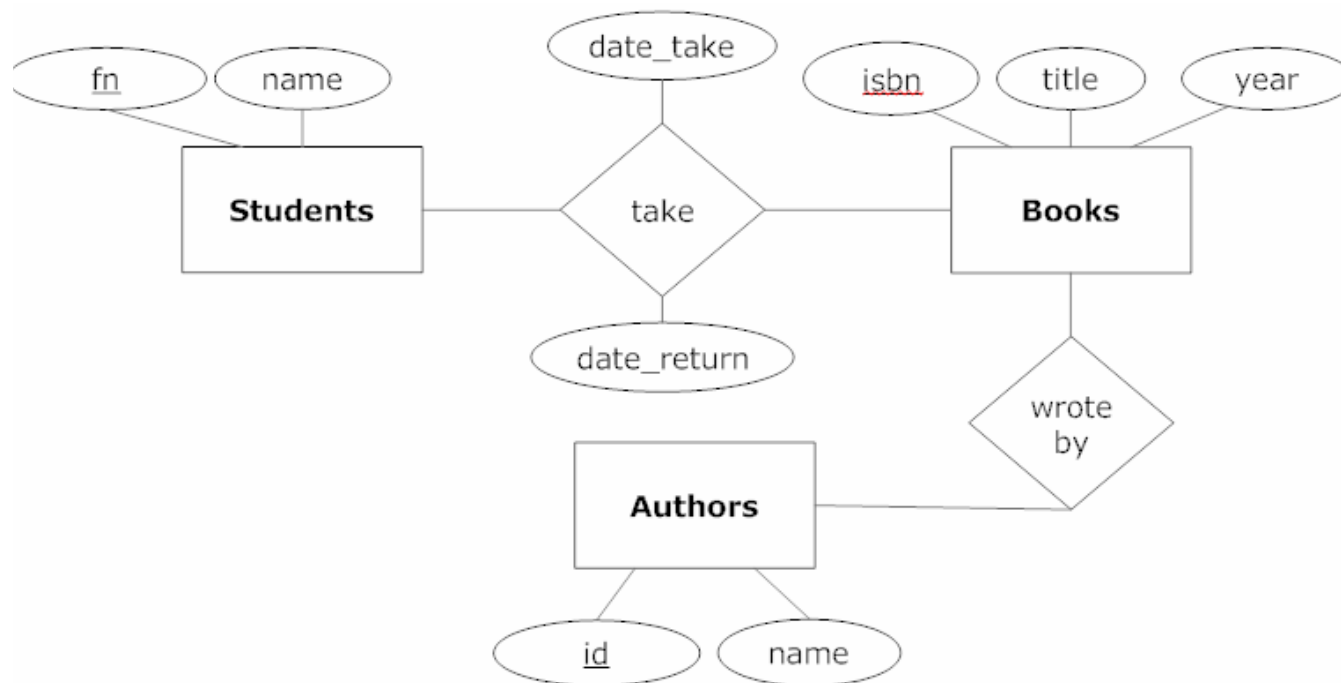
⇒ Автори: име

⇒ Студенти: име, факултетен номер.

Моделирайте базата от данни и я преобразувайте към релационни схеми.

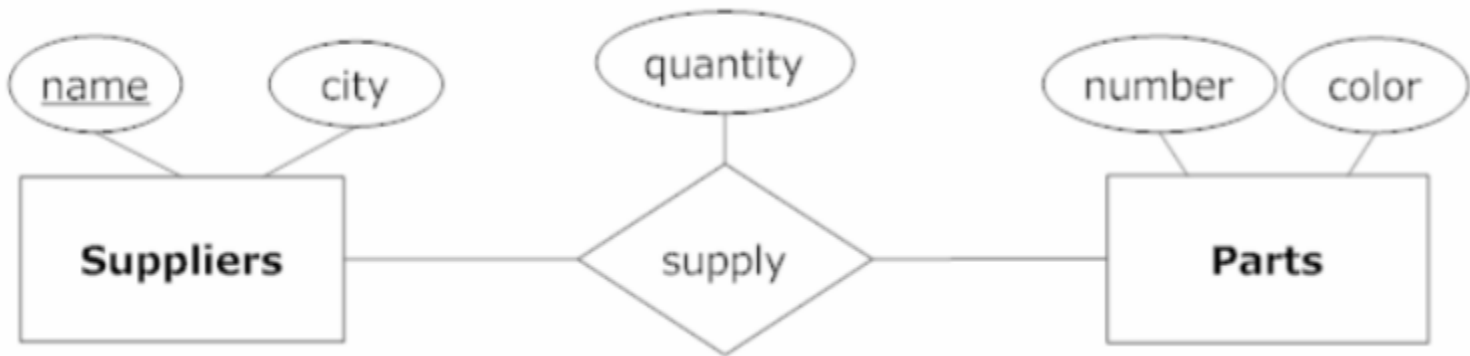
Решение на Задача 3

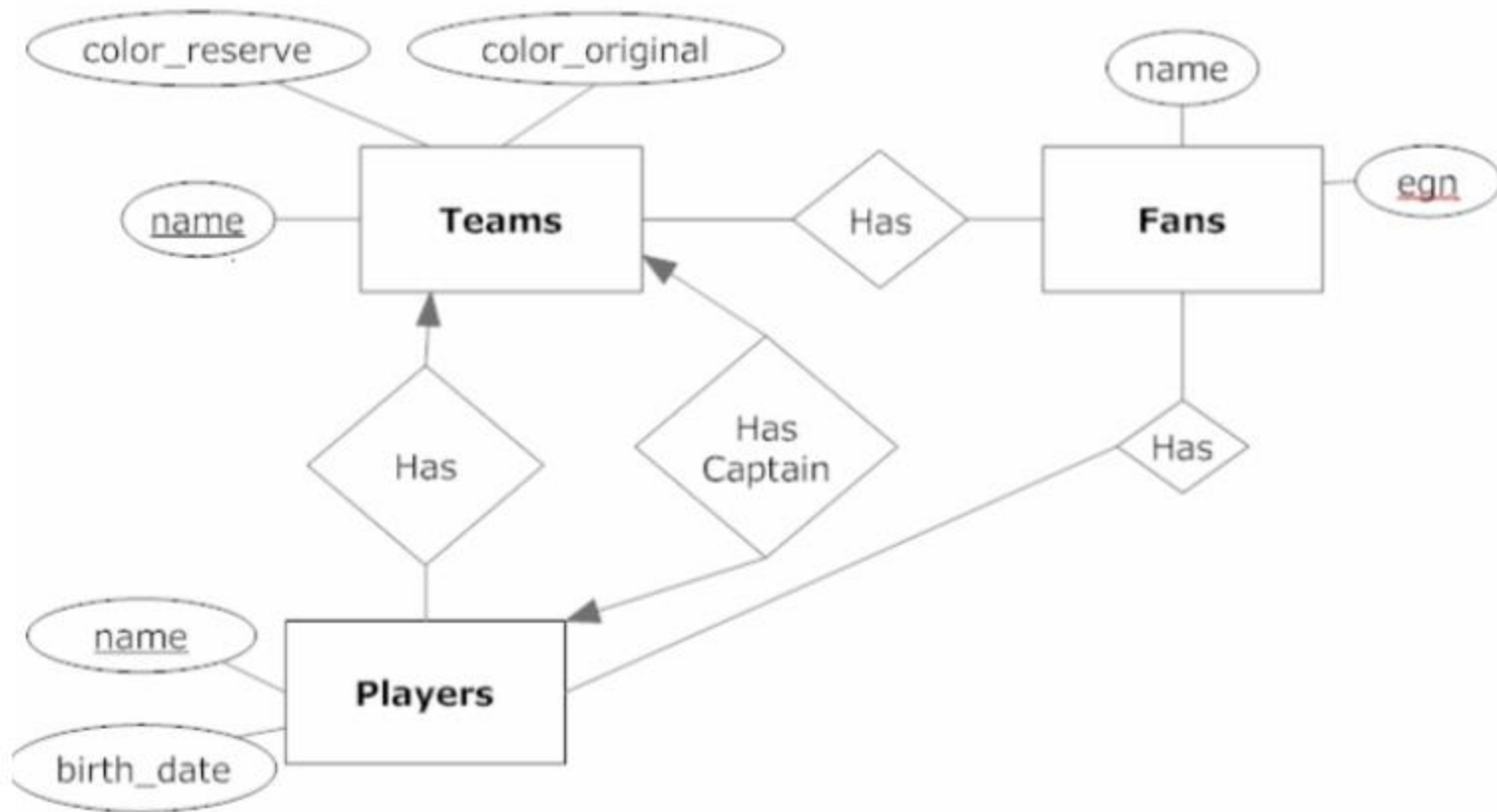
- ▶ **Students** (fn, name)
- ▶ **Books** (isbn, title, year)
- ▶ **Authors** (id, name)
- ▶ **Take** (studentFN, bookID, date_take, date_return);
- ▶ **WroteBy** (bookID, authorID);

Задача 4

Задача 5

Задача 6

- ▶ Да се направи дизайн на база от данни за филми, която ще съдържа следната информация:
  - ▶ Movie: title, year, length, incolor
  - ▶ Studio: name, address, presC#
  - ▶ MovieStar: name, address, gender, birthdate
  - ▶ MovieExec: cert#, name, address, networth
- ▶ Да се преобразува в релационен модел, да се определят ключовете: primary key, foreign key и типа на данните (домейна на данните)

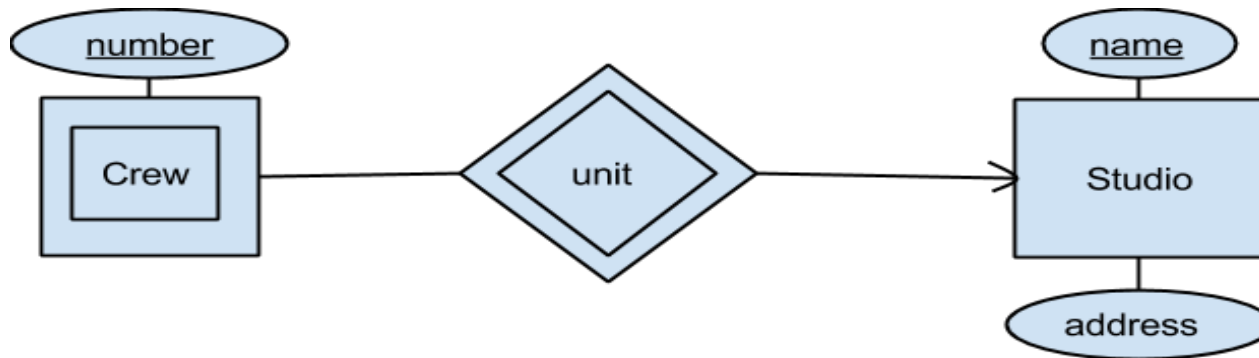
Преобразуване на слаби множества от същности

- ▶ Ако имаме слабо множество от същности W в E/R диаграмата, алгоритъма за преобразуване е следният:
  - ▶ Релацията за слабото множество от същности W , не трябва да включва само атрибутите на W , но и ключовите атрибути на множествата от същности, които се достигат от W чрез поддържащи връзки (двоен ромб)
  - ▶ Релацията за всяка връзка (различна от поддържащите), в която участва слабото множество при преобразуване трябва да използва като ключ за W , всички ключови атрибути на W , включително и тези които се доставят от поддържащите множества
  - ▶ За поддържащите връзки, които свързват слабото множество W с другите множества от същности не се прави релация. Причината е, че поддържащите връзки винаги са от вида много-един и при преобразуване до релационен модел те ще съдържат ключа на W и ключа на поддържащото множество, което същност като атрибути са подмножество на атрибутите на релацията за W . Т.е двете релации могат да бъдат обединени.
  - ▶ Ако е необходимо, преименуваме имената на атрибутите за да избегнем дублиране

Пример за преобразуване на слабо множество

- ▶ **Studio(name, address)**
- ▶ **Crews(number, studioName)**
- ▶ **Unit(number, studioName)** X (излишно)

Задача 6

Да се направи E/R диаграма за следната БД:

⇒ Курс: стая, номер

⇒ Катедра: име, ръководител катедра

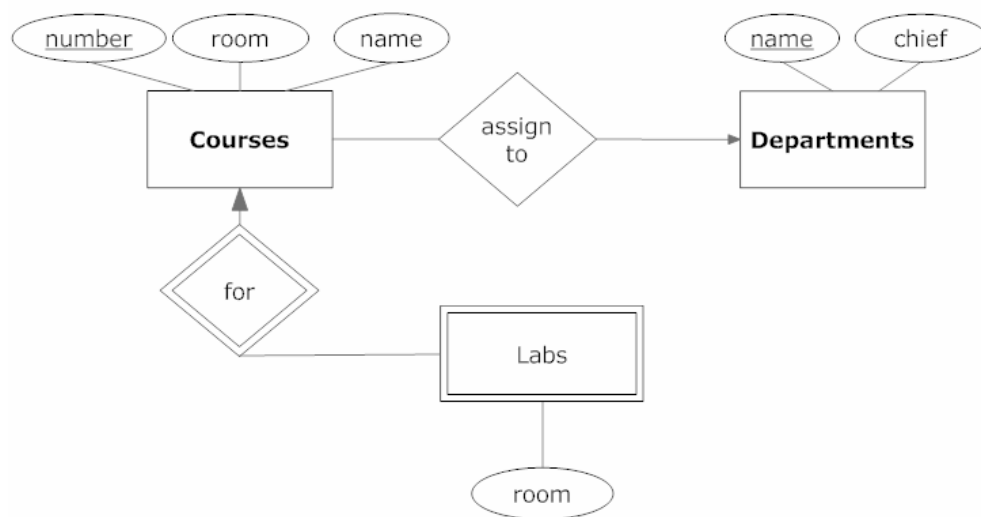
⇒ Лабораторни: компютърна зала

Между горе дефинираните множества същности са в сила следните връзки:

⇒ Всеки курс се предлага от точно една катедра.

Преобразувайте, E/R диаграмата към релационен модел

Решение на Задача 6

- ▶ **Courses** (number, room, name);
- ▶ **Departments** (name, chief);
- ▶ **Labs**(courseNo, room);
- ▶ **AssignTo** (courseNo, deptName);

Оптимизация на реляционния модел

- ▶ **Courses** (number, room, name, deptName);
- ▶ **Departments** (name, chief);
- ▶ **Labs**(courseNo, room);

Преобразуване на йерархии от подкласове

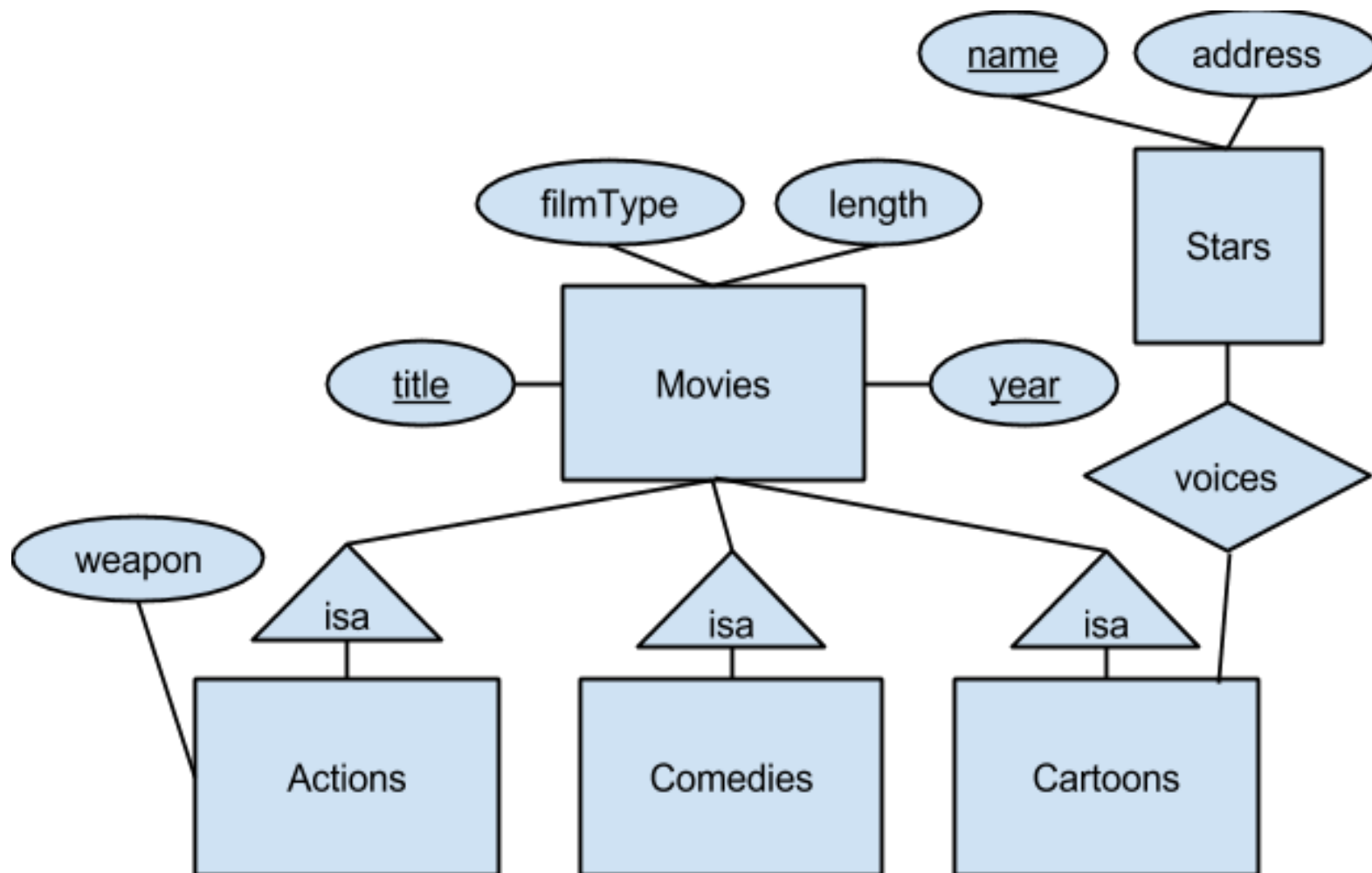
- ▶ При множества от същности организирани в isa-йерархия имаме корен на йерархията. Това множество от същности (коренът) съдържа ключ, който уникално идентифицира всяка същност в йерархията.
- ▶ Когато имаме isa-йерархия (връзка) на множества от същности има три различни подхода за преобразуването на isa-връзката. Те са:
  - ▶ Релационен подход
  - ▶ Обектно-ориентиран подход
  - ▶ NULL-подход
- ▶ Релационният подход следва гледната точка на E/R модела разглеждана до сега
- ▶ Обектно-ориентираният подход, разглежда същностите като обекти от един и същи клас
- ▶ NULL – подхода използва null стойности.

Е/Р подход

- ▶ При този подход се създава релация за всяко множество от същности
- ▶ Ако множеството от същности не е корен на йерархията, то трябва да съдържа ключовите атрибути от корена и всички собствени атрибути.
- ▶ Ако множеството от същности участва във връзка, тогава при преобразуване на връзката ще използваме ключовите атрибути на множеството, за да идентифицират всяка същност от множеството във преобразуваната релация за връзката
- ▶ Връзката isa е специален тип връзка, която свързва компонентите на едно и също множество организирани в йерархия, а не различни множества. За isa връзка не се създава релация.

Подход Е/Р - Задача

Е/Р подход - Решение

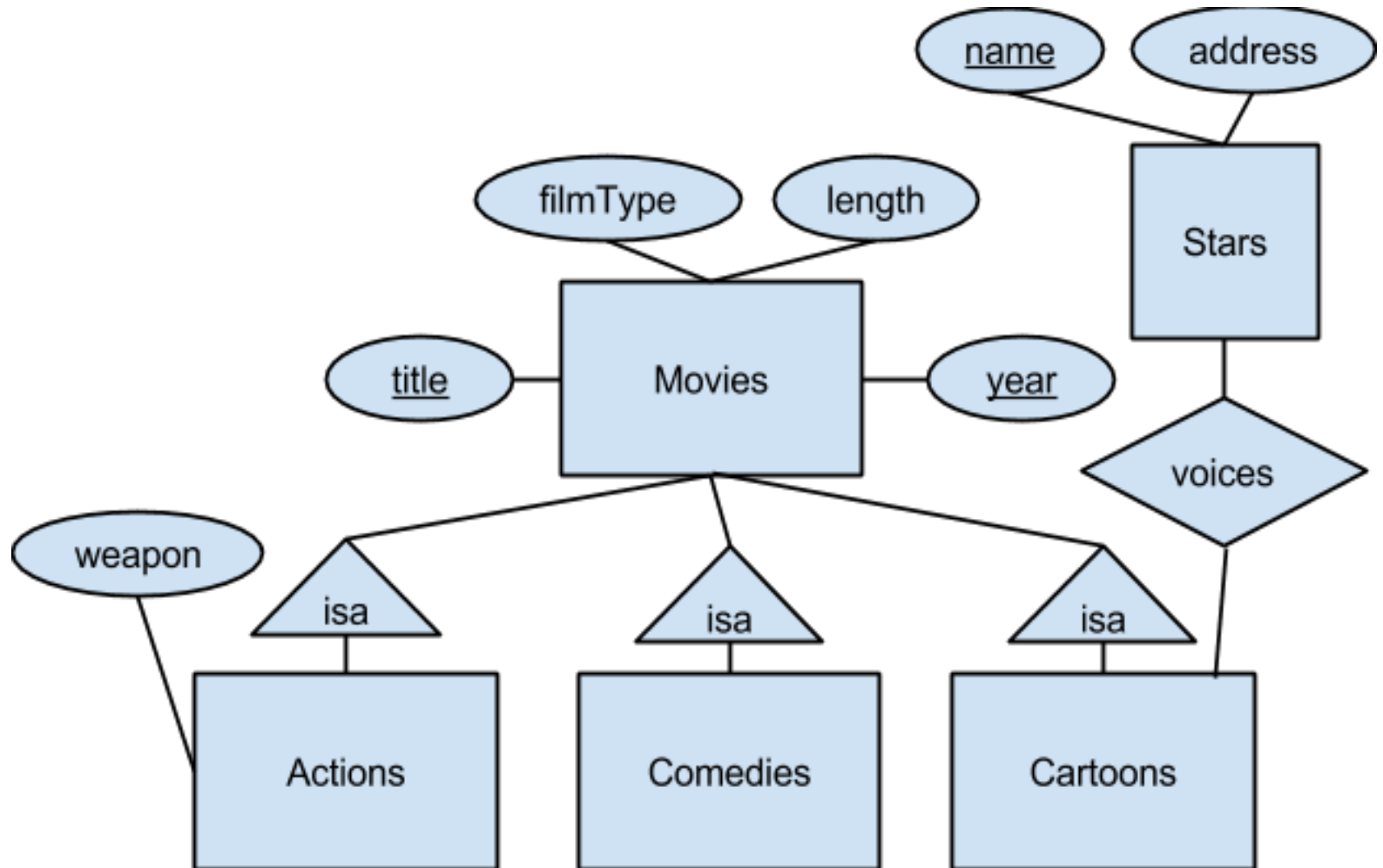
- ▶ **Movies (title, year, length, filmType)**
  - ▶ **Actions (title, year, weapon)**
  - ▶ **Comedies (title, year)**
  - ▶ **Cartoons (title, year)**
  - ▶ **Stars (name, address)**
  - ▶ **Voices(title, year, name)**
-
- ▶ Ако един филм е едновременно и екшън и комедия и анимационен, то за него ще има четири записи във всяко едно от множествата същности
  - ▶ Въпреки че релацията Cartoons има схема, която е подмножество на релацията за връзката Voices, ние не може да я премахнем.
  - ▶ Ако Cartoons съдържа записи (кортежи) за неозвучен филм, те ще бъдат изгубени.

Обектно-ориентиран подход

- ▶ При този подход се създава релация за всяко едно възможно под-дърво от йерархията. Релацията ще съдържа всички атрибути на участващите в под-дървото множества.
- ▶ Подхода се нарича обектно-ориентиран, защото същностите се разглеждат като обекти, които принадлежат точно на един единствен клас (под-дърво от йерархията)
- ▶ Ако в йерархията от множества същности имаме $N+1$ множества от същности, включително и корена, то броя на резултатните релации при преобразуване на йерархията, чрез обектно-ориентирания подход ще бъде 2 на степен N

Обектно-ориентиран подход - Задача

Обектно-ориентиран подход - Решение

- ▶ Броят на резултатните релации ще бъде 2 на степен 3-та, т.е. 8 или при него имаме 8 възможни под-дървета

1. Само Movies
2. Само Movies и Cartoons
3. Само Movies и Comedies
4. Само Movies и Actions
5. Само Movies, Cartoons и Actions
6. Само Movies, Cartoons и Comedies
7. Само Movies, Comedies и Actions
8. Само Movies, Cartoons, Actions и Comedies

Обектно-ориентиран подход - Решение

Movies(title, year, length, filmType)

Movies_Cartoons(title, year, length, filmType)

Movies_Comedies(title, year, length, filmType)

Movies_Actions(title, year, length, filmType, weapon)

Movies_Cartoons_Actions(title, year, length, filmType, weapon)

Movies_Cartoons_Comedies(title, year, length, filmType)

Movies_Comedies_Actions(title, year, length, filmType, weapon)

Movies_Cartoons_Actions_Comedies(title, year, length, filmType, weapon)

Stars (name, address)

Voices(title, year, name)

Обектно-ориентиран подход пояснения

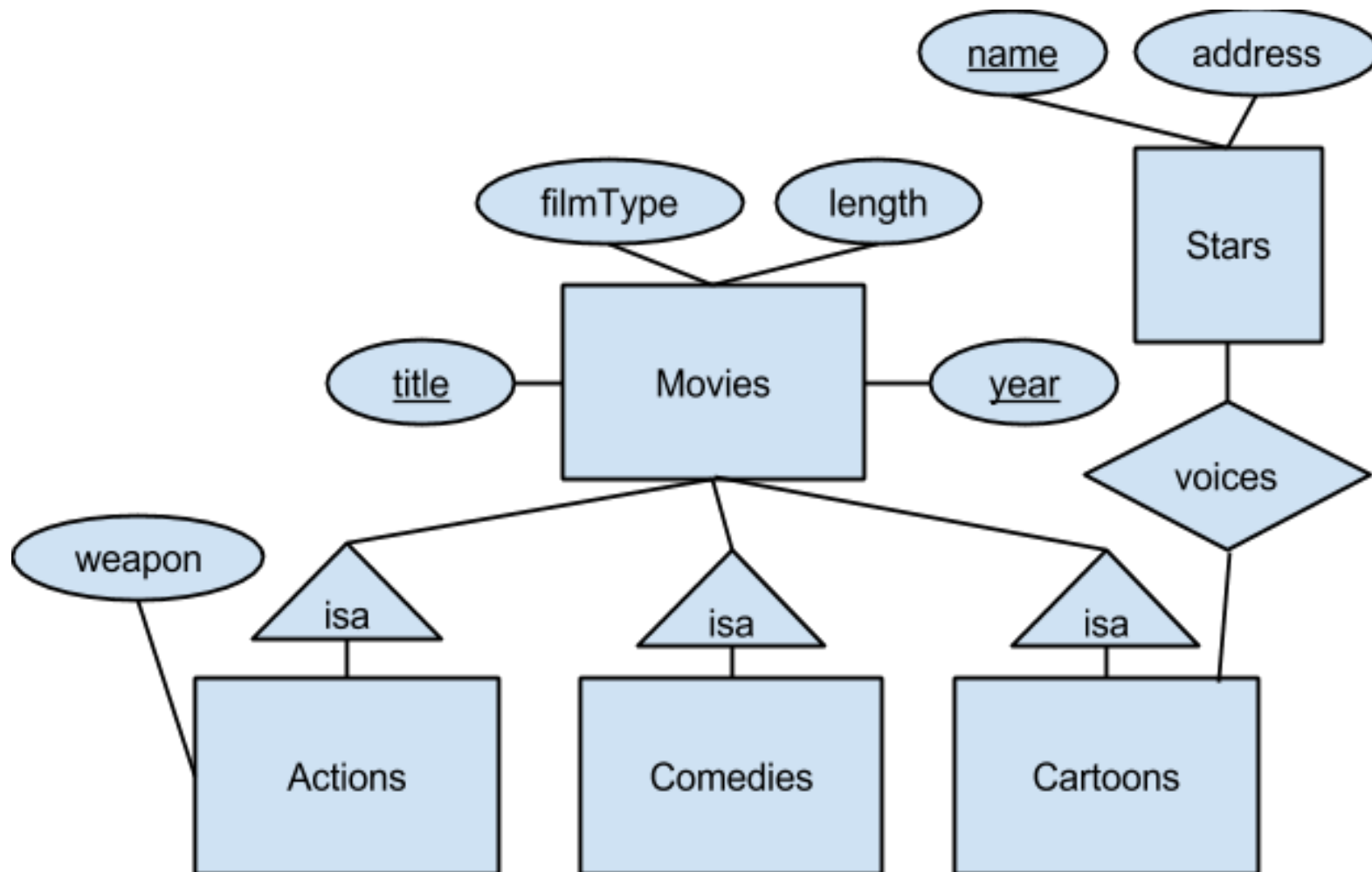
- ▶ Въпреки че релациите по-долу имат еднакви атрибути, ние не можем да ги обединим в една релация
  - ▶ `Movies(title, year, length, filmType)`
  - ▶ `Movies_Cartoons(title, year, length, filmType)`
  - ▶ `Movies_Comedies(title, year, length, filmType)`
- ▶ Ако го направим, ще загубим информация за това кои филми са анимации и кои комедии.
- ▶ Както казахме при обектно-ориентирания подход всеки запис (същност) принадлежи точно на една релация. Така всички филми, които са анимации ще бъдат в таблицата `Movies_Cartoons(title, year, length, filmType)`
- ▶ Аналогично всички филми които са комедии ще бъдат в таблицата `Movies_Comedies(title, year, length, filmType)`
- ▶ При връзката `Voices` нещата стоят по същия начин както и при `E/R` подхода. Релацията за нея се състои от ключовите атрибути на релацията `Stars` и на релациите, които съдържат `Cartoons` – това са именно `name`, `title` и `year`

NULL подход

- ▶ При този подход, йерархията от под-класове се преобразува в една единствена релация.
- ▶ Тази релация съдържа всички атрибути на всички множества участващи в йерархията
- ▶ Ключът на релацията е ключът на множеството от същности, което е корен на йерархията
- ▶ Една същност от йерархията се представя като кортеж в релацията
- ▶ Ако даден кортеж няма подходяща стойност по някои от атрибутите там записваме NULL
- ▶ От тук идва и името на подхода

NULL подход - Задача

NULL подход - Решение

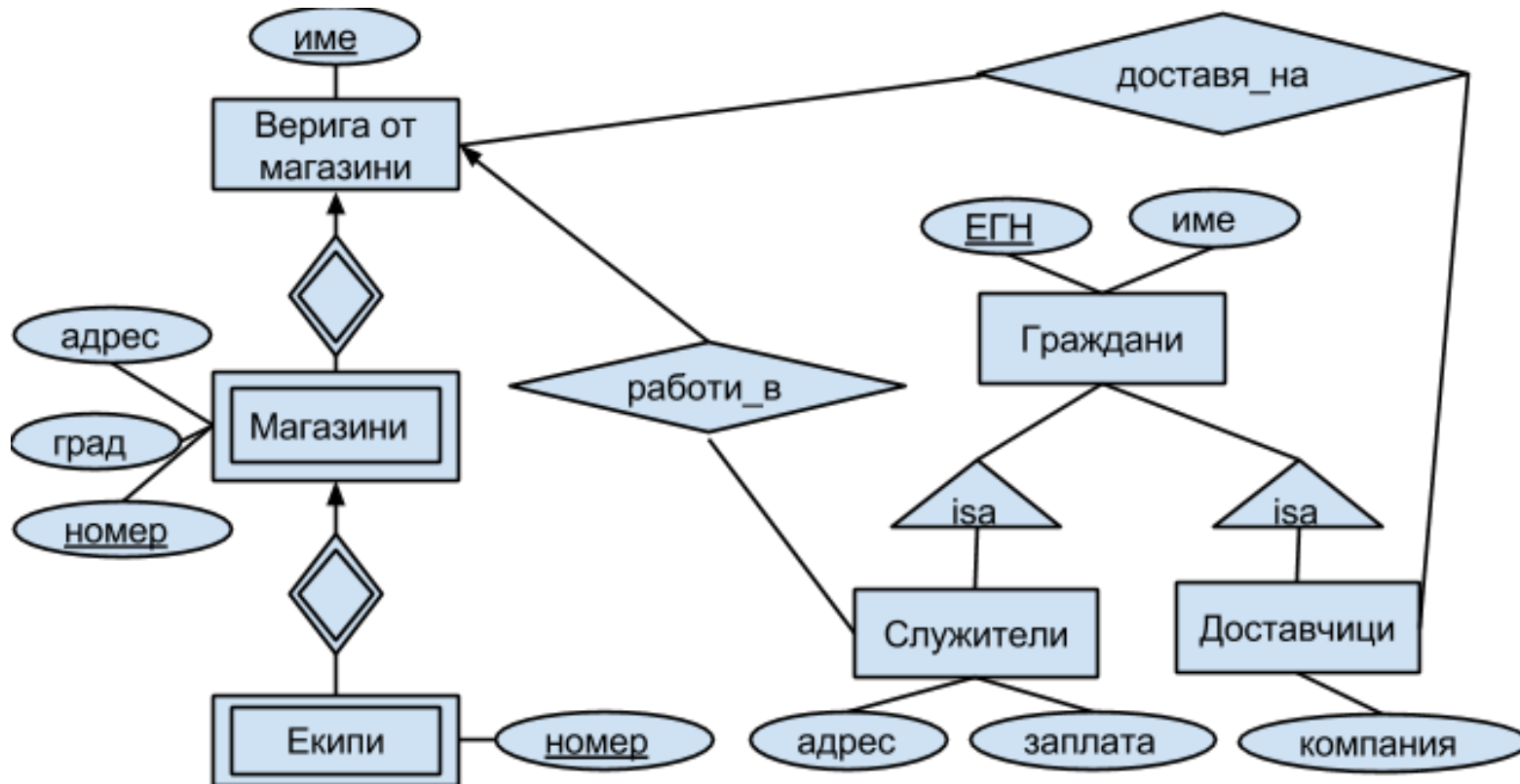
Movies(title, year, length, filmType, weapon)

Stars (name, address)

Voices(title, year, name)

- ▶ Тези филми, които не са екшъни, ще имат NULL за атрибута weapon
- ▶ Ако един филм е едновременно и екшън и комедия, то за него ще има само един запис в таблицата Movies, за разлика от E/R подхода.

Задача 7

Решение на Задача 7

- ▶ Верига_от_магазини (име)
- ▶ Магазин (име на верига, номер, град, адрес)
- ▶ Екип (име на верига, номер на магазин, номер)

Вариант 1 - E/R подход за преобразуване на isa-йерархията:

- ▶ Граждани (ЕГН, име)
- ▶ Служители (ЕГН, адрес, заплата)
- ▶ Доставчици (ЕГН, компания)

Вариант 2 - Обектно-ориентиран подход за преобразуване на isa-йерархията:

- ▶ Граждани (ЕГН, име)
- ▶ Граждани_Служители (ЕГН, име, адрес, заплата)
- ▶ Граждани_Доставчици (ЕГН, име, компания)
- ▶ Граждани_Служители_Доставчици (ЕГН, име, адрес, заплата, компания)

Вариант 3 - NULL-подход за преобразуване на isa-йерархията:

- ▶ Граждани (ЕГН, име, адрес, заплата, компания)

Решение на Задача 7

Ще използваме E/R подхода. Така решението придобива вида:

- ▶ Верига_от_магазини (име)
- ▶ Магазин (име на верига, номер, град, адрес)
- ▶ Екип (име на верига, номер на магазин, номер)
- ▶ Граждани (ЕГН, име)
- ▶ Служители (ЕГН, име, адрес, заплата)
- ▶ Доставчици (ЕГН, име, компания)
- ▶ Доставка_на (ЕГН на доставчик, име на верига)
- ▶ Работи_в (ЕГН на служител, име на верига)

Забележка 1: Връзката Работи_в е много–едно и може да бъде оптимизирана.

Решение на Задача 7

Оптимизиран модел:

- ▶ Верига_от_магазини (име)
- ▶ Магазин (име на верига, номер, град, адрес)
- ▶ Екип (име на верига, номер на магазин, номер)
- ▶ Граждани (ЕГН, име)
- ▶ Служители (ЕГН, име, адрес, заплата, име на верига)
- ▶ Доставчици (ЕГН, име, компания)
- ▶ Доставя_на (ЕГН на доставчик, име на верига)